

27

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasilo Čebelarskega
društva za Slovenijo

1924

Številka 11.

Gniloba čebelne zalege (Dalje)	165	Opazovalne postaje	173
Še o prazimovanju v medišču	166	Listek: Čebelarско pismo	175
Bodimo previdni	168	Društvene vesti	177
Nezgode in njih vzroki	179	Vesti iz podružnic	178
Rab v oktobru	172	Drobiž	179
Koščki iz predala	172		

Nekoliko modrih izrekov za čebelarje: Neki angleški čebelar je zapisal v listu »The British Bee Journal« tele pametne izreke: Najdejo se čebelarji, ki imajo čebele, najdejo se pa tudi čebelarji, ki so tudi v resnici čebelarji.

Malovredne čebele, malovredno čebelarstvo in malovredne čebelarje najdemo navadno na enem in istem kraju.

Pri modrem čebelarstvu se doseže več

vspeha, ako je čebelna pasma dobra, ako te ni, jo je treba dobiti.

Pazi na slabičel! Stisni slabi matici glavo! Zabilježi vse važnejše dogodke v panju! Včasih ni bolj važnega opravila, kot je pri čebelnjaku.

Za pridobivanje medu je potrebna dobra čebela in je po ceni za vsako ceno.

Ena dobra matica je toliko vredna kot pol ducata slabih.

Skrbi za dobre matice!

P. A.

DOMAČI VRT

Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujmo in krasimo.

Priredil M. Humek.

Cena Din 48.—, vezano Din 60.—.

Kdor hoče obdelovati svoj vrt tako, da mu bo prinašal največ dobička, naj si to knjigo omisli. Preizkušeni nasveti te knjige mu bodo mal izdatek za njo stotero nadomestili. Knjiga je bogato ilustrirana in obsega 69 podob v besedilu in 2 barvni tabeli. — Knjiga se naroča v

Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Baloni s podstavkom

za pitanje iz medišča ali skozi veho za A.-Ž. panje in razne druge sisteme.

Pitanje iz medišča s pomočjo balonov se lahko vrši pozno jeseni ali zgodaj spomladi brez nevarnosti za ropanje. Priporočljivo je zato, ker pridejo čebele najlažje do krme, katero jim postavimo tik nad gnezdo. Cene so sledeče:

balon	Din 8.—
zaprti podstavek k balonom	„ 10.—
odprti podstavek k balonom	„ 8.—

SLOVENSKI ČEBELAR

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI.

Urejuje M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani, Tobačna ulica šte. 21.

Letnik XXVII.

Ljubljana, dne 1. novembra 1924.

Štev. 11.

Gniloba čebelne zalege.

(Dalje.)

Kako obvarujemo čebele pred čebelno kugo.

Preden nadaljujemo to razpravo, naj omenimo najprej, da bomo imenovali v prvem tozadevnem članku pod A opisano evropsko gnilobo kratkomalo gnilobo čebelne zalege, v drugem članku pod B pojasnjeno, a mnogo bolj nevarno ameriško gnilobo čebelne zalege pa čebelno kugo. Potem moramo poudarjati, da so izkušnje zadnjih desetletij pokazale, da imamo baš v naših krajih največkrat opraviti s čebelno kugo — torej z najhujšo boleznijo čebelne zalege, ki se lahko spozna zlasti po tem, ker se zamrta zalega izpremeni v rjavo tvarino, ki se vleče kakor gumij.

Navodila o varstvu pred to boleznijo in o zatiranju, ki so opisana v omenjeni ameriški knjižici, po kateri smo posneli oba prejšnja članka, pa niso primerna za naše razmere. Zato se bomo ravnali v naslednjih člankih po najnovejših objavah slovečega raziskovalca čebelnih bolezni dr. Zander-ja.

Vsak čebelar naj si najprej dobro zapomni, da velja tudi v čebelarstvu staro pravilo: Laže je čebele obvarovati pred boleznijo nego bolezen zdraviti. Vsi praktični čebelarji in raziskovalci so edini v tem, da okuženje povzroči naj-

večkrat čebelar sam, redkokedaj čebele. Prav tako je dognano, da čebelar s svojim brezskrbnim ravnanjem bolezen širi po čebelnjaku. Le v nesrečnem slučaju, kjer čebele ropajo po okuženih čebelnjakih in stikajo za medom pri brezvestnih medarjih, se okužijo same. In le v takih slučajih čebelar težko ukrene kaj uspešnega, da bi okuženje preprečil, razen če se o pravem času umakne s čebelami. Vobče smo pa lahko brez skrbi, ako se ravnamo po sledečih nasvetih (po dr. Zander-ju):

1. Kadar kupujemo čebele, zlasti v panjih z delom in medom vred, bodimo do skrajnosti previdni! Če se ne moremo prepričati, da so zdrave, si vsaj izgovorimo jamstvo za povračilo škode, ko bi se v nekem času pokazalo, da so bile že okužene, ko smo je prevzeli. Roji niso tako nevarni kakor čebele na satju. Zander namreč meni, da je glavni prenašalec čebelne kuge — staro satje.

2. Ne kupuj starih panjev in starega čebelarskega orodja! Če pa že kaj takega kupiš, ne uporabljaj prej, preden temeljito ne osnažiš in razkužiš. Kar se da, prekuhaj v lugu (na 10 litrov vode 1 kg kristalne sode). Panje pa in vse predmete, ki se ne smejo kuhati, skrbno in temeljito operi in omij z vrelim lugom (voda in soda, kakor zgoraj).

3. Nikdar ne pitaj medu, o katerem nisi prepričan, da je od zdravih če-

bel in snažno spravljen! Posebno opravičeno svari dr. Zander pred navadnim, sirovim, prešanim medom, kakor ga običajno pripravljajo in prodajajo medarji. Če pa si že ne moreš drugače pomagati, primešaj takemu sumljivemu medu toliko vode kolikor je medu (1 : 1) in ga kuhaj tako, da nepretrgoma vre najmanj eno uro. To je zelo važno, ker toliko časa je treba, da se zamore kužni trosi, ki se morebiti nahajajo v medu. Na to točko opozarjamo prav posebno, ker smo prepričani iz lastne izkušnje in nam je znano iz premnogih slučajev, da se pri nas čebelna kuga prenaša na največkrat z okuženim medom.

Razen teh treh glavnih in najvažnejših, posebnih zahtev, navaja dr. Zander še druga splošna navodila, ki jih je treba upoštevati pri raznih čebelarških opravilih. Skrajno snažnost moramo omeniti najprej. On zahteva, da si temeljito umijemo roke, za vsak panj posebej, preden ga odpremo in posežemo vanj. Voda za umivanje s potrebno primesjo sode (na liter vode za jajce debel kos sode) in sicer topla voda in brisača bi morala biti v vsakem čebelnjaku vedno pri rokah. Snažno orodje, posodje, panji in ves čebelnjak zunaj in znotraj — to je druga zahteva glede snažnosti. V tem oziru bi lahko napisali še marsikaj, kar bi pa temu ali onemu ne bilo všeč, zato naj zadostujejo samo ti rahli migljaji.

Dalje trdi dr. Zander, da je po njegovem prepričanju (kakor smo že omenili), staro satje glavni prenašalec čebelne kuge. Zato ostro obsoja uporabljanje več let starega črnega satja. Po njegovem mnenju bi se moralo satje v panjih s premakljivim delom brezpogojno obnovevati vsako drugo leto. Nam se zdi to nekoliko prehuda zahteva in zelo dvomimo, da bi se večji čebelarji hoteli in mogli sprijazniti z njo, dasi je v teoriji gotovo upravičena.

Konečno moramo omeniti še neko naziranje dr. Zander-ja, ki bo še manj ugajalo praktičnim čebelarjem. On trdi

namreč, da se čebelna kuga najčešče prenaša iz panja v panj s tem, da se satje iz posameznih panjev med seboj pomeša. Ne moremo tajiti, da bi to ne bilo res. Ali, da bi zaradi tega čebelarili tako kakor on zahteva, je skoraj nemogoče. Odločno namreč hoče, da bi ostalo satje vedno v istem panju kjer je bilo zgrajeno, oziroma da naj ima vsak panj svoje satnike, ki jih nikdar ne uporabljamo v drugem panju. Težko, težko, da bi katerikrat prodrl s to teorijo. Kdor ima 10 ali kvečjemu 20 panjev, ne rečem da bi ne zmogel tolike natančnosti, ako ima dovolj časa in obilno mero dobre volje. Kaj pa poreče k temu velečebelar, s sto in več panji, to je drugo vprašanje.

(Konec prihodnjic.)

Še o prezimovanju v medišču.

Fr. Rižner. — Ptuj.

V zadnjem času se je vnela v »Slov. Čebelarju« med pristaši in nasprotniki prezimovanja v medišču precej huda polemika, ki je že precej slična svoječasnemu boju za in proti A.-Ž. panju, in katera je tudi mene izzvala, da napišem — dasi želi gosp. urednik premirja* — nekaj vrstic v tej zadevi iz svojih izkušenj.

Izjaviti moram najprej, da mi doseđanja kritika nič prav ne ugaja, ker očitno strelja preko cilja. Da prezimovanje v medišču načeloma ne more biti napačno, dokazuje že dejstvo, da obstojajo celi sistemi panjev, v katerih se prezimuje izključno v medišču, kakor n. pr. v Kunčevcih. Če se ta način prezimovanja ne bi obnesel, bi se že davno morali zavreči ti panji, ki pa nasprotno uživajo izreden sloves in so daleč nazirjeni, osobito v severnih mrzlejših krajih. Zaradi tega mi je bila jako simpatična v člankih »Slov. Čebelarja« minulo jesen izra-

* Kljub nasvetu glede premirja, sta se oglasila še dva dopisnika o našem spornem vprašanju. Ker sta oba članka zelo poučna in popolnoma stvarna, ju priobčujemo brez vsake izpremembe.

žena misel, da bi se dalo tudi v A.-Ž. panjih prezimovati v medišču, kar bi imelo obenem še marsikatero ugodnosti. To sem tudi takoj izkoristil ter jeseni 1923 prestavil čebele v 6 A.-Ž. panjih v medišče; za vsak slučaj sem napravil ta poizkus le na enem delu panjev, medtem ko sem ostale A.-Ž. vzimil v plodišču. Za prezimovanje v plodiščih sem določil samo močne panje, medtem ko sem v medišču vzimil med 2 močnima tudi 4 slabiše, da za vsak slučaj ne bi bila morebitna škoda prevelika. Med temi slabiši sta se nahajala tudi 2 roja iz košev od 18. in 24. avgusta 1923. Te panje sem pokrtil z močno plastjo starih knjig in časopisov, da ne bi leseni strop v mediščih propuščal zime. Ravnotako sem vtaknil zadaj v okenca zgoraj in spodaj časopisni papir; tudi na prazne satnike v plodišču sem položil po 2 časopisa, matične rešetke pa odmaknil za 2—3 cm. Ostali prostor za vratci sem zamašil s senom, ker nisem imel blazin. Zadelal sem tudi zgornja žrela ter spodnja nekaj zožil. Tako sem potem radovedno pričakoval izida tega novega prezimovanja, ki sem ga pa sicer v Kunčevcih že nekaj let prakticiral.

Presenečen sem bil koncem zime, ki je bila povrh še huda in dolga, ko sem prvič do sedaj doživel, da so mi ostali vsi panji živi in da ni bilo niti ene žrtve. Nestrpno sem pričakoval toplejših dni, da bi mogel videti tudi, kako je v notranjščini. Nekako v drugi polovici marca sem odprl panje ter se tudi tukaj uveril, da je v 5 panjih vse v najlepšem redu — suho in čisto satovje spodaj in zgoraj, malo mrtvic in niti znakov kake griže. Le 1 panj je napravil izjemo; tukaj sem pa krivdo tudi takoj ugotovil. Pri tem panju se niso dobro zapirala vrata in je moral nastati v panju mal prepih, zaradi katerega se je seno napilo vode, začelo plesniti in se sesedlo, tako da je bil panj večino zime slabo odet. Ta panj je imel precej mokrote, plesnive sate in mnogo mrtvic ter tudi sledove griže. Iz

tega primera sem se jasno poučil, da je prezimovanje v medišču A.-Ž. sicer dobro, da pa je treba panje dobro odeti in vsak stik med notranjim toplim in zunanjim mrzlim zrakom zadaj preprečiti. Da je ravno ta stik kriv mokrote v panju, mi je pokazal tudi en Kunčevcevec, v katerem je kar teklo po šipi, ker je do nje zaradi slabe odeje prihajal mrzel zrak. Očividno je ruberoid g. Lunačk-a, o katerem piše v svojem članku v zadnjem »Slov. Čebelarju«, pokrit s samo vrečo, igral vlogo šipe v mojem Kučevcu. Da v plodiščih ni prišlo do takega neugodnega izraza, bo bržčas pripisati okolnosti, ker je v bližini žrelo in obsega plodišče večji prostor, nego je v medišču, ki je ločeno z ruberoidom od plodišča. Na vsak način je bila v medišču večja toplota nego v plodišču (brez prehoda), od tod tudi večja razlika med zunanjim in notranjim zrakom, katera sta se srečala na tanki ločilni ploskvi. Tu je iskati vzroka neuspehu in nikakor ne gre zaradi tega zavreči cel sistem prezimovanja.

Jaz za svojo osebo sem silno hvaležen piscu za idejo o prezimovanju v medišču, ki jo je sprožil minulo leto v »Slov. Čebelarju«. Razprave gotovo ni pisal kar tako, ampak na podlagi gotovih izkušenj. — Rešil me je s tem marsikaterih sitnosti, ki sem jih imel s temi panji, radi katerih sem se tudi začel oprijemati Kunčevcev, ker mi je n. pr. nemogoče zaradi pomanjkanja shrambe in prostora in zaradi oddaljenosti mojega čebelnjaka (7 km) od kraja bivališča, nadzorovati in vedno žveplati satovje. Ker pa se mi je prezimovanje letos tako dobro posrečilo, sem se spet popolnoma sprijaznil z A.-Ž-jevci. Samo namesto sena si bom napravil blazine iz papirja.

Da prezimovanje v medišču ni niti najmanjše škodljivo vplivalo na razvoj čebelnih družin, sem se tudi pozneje uveril iz uspehov. Tako mi je n. pr. lanski roj od 24. VIII. dal letos celo za nagrado 15 kg medu, medtem ko sem moral dru-

gemu lanskemu »orjaku«, prezimljenem v plodišču celo dokrmiliti. (To pa ni morda »lovska latinščina«.) Seveda ne bom pripisoval krivde prezimovanju v plodišču, ampak hočem samo dokazati neškodljivost prezimovanja v medišču v vsakem oziru. Prepričan sem, da so neuspehi pripisati vsem drugim okolnostim prej, nego prezimovanju v medišču samem.

Radi tega torej ne prenašlo obsojati dobre stvari!

Bodimo previdni!

Fr. D. Jug.

Članek, ki ga je napisal gospod K o s i v 9. šte. »Slov. Čebelarja« lanskega leta o prezimovanju v medišču, je bil za tako važno zadevo premalo obširen, ne dosti jasen in v nekaterih rečeh pomanjkljiv. Zato se gospod L u n a č e k opravičeno pritožuje v zadnji šte. »Slov. Čebelarja«, da je nasedel, ker ni imel uspeha pri preizkušnji tega načina prezimovanja in ž njim vred morda še kedo drugi, ki pri tem prezimovanju ni pravilno postopal.

Ako bi bil gospod Lunaček moj spis, ki je o tem predmetu izšel v zadnjih dveh številkah »Slov. Čebelarja«, dobro premislil, bi bil gotovo našel, kje je poprešil, da se mu preizkušnja ni dobro obnesla. Tako je pa posvetil celi dolgi članek kritiki mojega spisa. Pametni kritiki ugovarjati bi bilo neopravičeno. Vsakdo ima pravico po svoji razsodnosti druge kritizirati, a ker mi gospod kritik podtika hvalisanje in pretiravanje ter s tem spravlja moj spis v luč neresnice, zato je moja dolžnost, da se še enkrat oglasim k besedi.

Najprej izjavljam, da bi bilo skrajno brezvestno in zelo pregrešno, ko bi v tako važni zadevi pisal neresnico in se zgolj hvalisal ter s tem vedé zavaljal druge čebelarje v škodo. Ako ne bi imel lansko leto resničnih uspehov, bi

letos ne bil zopet vzimil svojih čebel v medišču. Tako sem pa vse svoje čebelne družine v A.-Ž. panjih preložil v medišča dne 11. in 12. septembra. V lastno škodo pa tega menda gotovo nisem storil.

Kar se tiče 4. točke, bodi gospodu kritiku povedano, da me ne razume. Jaz nisem menil za navlako odeje, ki pride v hudi zimi zadaj za okencema, ampak jaz sem mislil na tisto navlako, ki jo navadno nekateri čebelarji navlečejo pozimi v prazna medišča. Gospod kritik pokriva svoja medišča z vrečami, nekateri čebelarji pa zabašejo prazna medišča z otavo, s slamo in drugo ropotijo, na to navlako sem jaz mislil, ko sem rekel, da pri prezimovanju v medišču odpade.

Tudi to hočem povedati gospodu kritiku, da jaz nisem pričel preizkušati ta način prezimovanja šele lansko leto po izidu K o s i j e v e g a članka, ampak že leto prej. G. urednik »Slov. Čebelarja« se bo gotovo še spomnil, da sem mu že predlansko leto privatno pisal, kako bi se dala urediti v A.-Ž. panju rešetka, da bi se dala v svrhu prezimovanja v medišču laže premikati. Pri tej priložnosti sem tudi izrazil nekatere pomisleke proti temu sistemu, a g. urednik me je izpodbujal, da naj le preizkušam in na to obširneje opišem v »Slov. Čebelarju« kako se mi bo obneslo. Jaz sem vzel stvar v roko z največjim zanimanjem in obneslo se mi je dobro. Torej če se mi je obneslo, kako bi mogel pisati nasprotno. Ako sem jaz ob koncu svojega spisa izjavil svoje mnenje v obliki 10 točk, s tem še nisem tega sistema povzdignil do neba, saj vsak količkaj izvežban in praktičen čebelar lahko sam po svoje razsodi, če in v koliko imam prav.

G. kritik svari čebelarje, da naj se nikar ne prenašajo, da ne nasedejo, kakor on. Ima čisto prav! Tudi jaz pri tej priliki opozarjam vsakogar, ki hoče ta način preizkusiti, da naj poizkuša v malem s par panji in pa to previdno in

pravilno v vseh rečeh, kakor sem jaz storil. Ako se mu kljub temu ne obnese, potem naj šele izreče sodbo. Čebelarji, ki morda že letos poizkušate ta način, dobro premislite, če niste storili kake napake, ali ste naredili vse o pravem času, predvsem pa skrbite, da ne boste prezgodaj čebel toplo odeli, da boste imeli ob času, ko nastopi mraz suho v plodišču in v medišču, da ne boste pokrili vse rešetke med satjem in gnezdrom, ampak samo polovico ali pa nič. Ako imajo čebele v gnezdru dosti zdrave hrane, potem se ni treba nič bati zanje. Prezimile vam bodo dobro in upam, da bo prihodnjo pomlad »Slov. Čebelar« prinesel ugodnejša poročila.

Napak, ki jih je g. kritik naredil pri svoji preizkušnji, ni sam kriv. O stvari pač ni bil zadosti poučen. Zato mislim, da mi ne bo zameril, ako ga opozorim, da je za cele 14 dni prepozno preselil družine iz plodišča v medišče. To moramo storiti preden matice nehajo zalegati. Kolikor več mladih čebel se zvali v medišču za zimo, toliko bolje je. Najprimernejši čas za preselitev je takoj, ko ajdova paša mine. (Kjer pa ajde ni, se to že lahko stori avgusta meseca.) Druga usodepolna napaka, ki jo je naredil g. kritik, je pa ta, kakor se da posneti iz njegovega spisa, da je prezgodaj pokrival rešetko z ruberoidom in tako ločil čebelno gnezdo od spodnjega satja, nato pa še zadela od zadaj obe okenci. Že tedaj, ko je panj naravno obljuden, kadar je namreč čebelno gnezdo v plodišču in je medišče odprto, je v medišču topleje nego v plodišču, ker toplota sili vedno navzgor pod strop. Ako pa prestavimo gnezdo iz plodišča v medišče in pokrijemo še rešetko, ločimo gornji del panja od spodnjega, čebele se v nekaj dneh spravijo vse v gnezdo k matici, nastane zgoraj mnogo topleje nego je spodaj. Zaraditega se kaj lahko zgodi, da se začne v plodišču tvoriti

vлага in satje plesni še preden nastopi suh mraz. Ako je panj močno živalen, se tudi lahko primeri, da v prezgodaj zadelanem medišču nastane preveč toplo in začne panj močiti, preden so se čebele spravile k počitku. Ako pa pustimo rešetko odprto in spodnjega okenca ne zadelamo, zgornje pa samo s papirjem toliko časa, dokler ne prične zunaj zmrzovati zemlja, oziroma nastopi suh mraz, se zrak v panju bolj pravilno vintilira iz plodišča v medišče in narobe. Kadar je zunaj toplo in južno, čebele še vedno več ali manj zasedajo spodnje satje. Ko pa nastane pusto in mrzlo jesensko vreme le za nekaj dni, se navadno potegnejo vse v gnezdo. Ko pa mraz odneha, se pa zopet pojavijo na spodnjem satju. Dokler se pa čebele izprehajajo po spodnjem satju, ne trpijo nobenega mraza. Tako stanje v panju je pa lahko še celi mesec oktober in november, ako ni zgodnje zime, pa še do sredi decembra ali celo do Božiča. Šele ko nastopi tako občuten mraz, da so se vse čebele v panju skupaj stisnile, da v panju ni slišati nobenega gibanja več, tedaj je šele čas, da podtaknemo pod rešetko kos lepenke ter zadelamo še spodnje okence in vložimo za vratca med okenci več papirja ali pa nalašč zato spletene slamnice. Pač pa moramo že prej zadelati panje ob straneh in zgornjo plast. V to svrho položimo nad stropi gornjih medišč kako odejo, vrh odeje pa še deske, da zunanja zima ne vpliva skozi tenek strop v notranjost panja.

Januarja ali februarja mesca, ko se čebele probujajo, prvič izlete in se očistijo, tedaj moramo pa odstraniti lepenko izpod rešetke, da imajo čebele zopet prost dostop do spodnjega satja in da se zrak v gnezdru laže izmenjava, kajti čebele so se začele zopet gibati in toplota v panju narašča.

Kdor ima jeseni zelo živalne družine, da je v gnezdru polno čebel, pa mu ni treba nič pokrivati rešetke. Dne 3. februarja pri prvem izletu sem odstranil vsem

panjem lepenke izpod rešetke, nato je nastopila huda zima, ki je trajala do 23. marca, pa pri drugi reviziji nisem prav nič opazil, da bi bile zaradi tega čebele kaj trpele.

Pred vsem pa opozarjam čebelarje, da ta način prezimovanja ni za slabiče, ampak samo za močne panje. Kdor ima slabiče, kakor jih je letos žalibog mnogo, naj nikar nič ne poizkuša.

S tem končam razpravo o prezimovanju v medišču. Sodbo o mojih izvajanjih in mojem mnenju prepuščam praktičnim čebelarjem, a v boj o tem predmetu se ne spuščam z nikomur več. Povedal sem svoje praktične izkušnje, dovolj jasno in z najboljšim namenom, da bi z njimi koristil a ne škodoval. K sklepu opominjam pa še vse čebelarje, da bomo previdni v poizkušnjah in pravični v sodbah.

Nezgode in njih vzroki.

Kosi. — Celje.

Izkušnje nas uče, da je naše čebelarstvo izpostavljeno marsikaterim nezgodam in neprilikam, katerih se bomo pa še le tedaj uspešno ubranili, če se nam posreči spoznavati njihove prave vzroke. Kakor se je že poročalo, je bila minula zima in letošnja spomlad za čebelarje nekaterih krajev naravnost pogubonosna. Razsajala je izredno huda griža, pa tudi vlaga v panjih je prizadejala marsikomu hude preglavice in občutno škodo. Ker sem bil prizadet od obeh teh neprilik, česar me nikakor ni sram priznati, sem imel tudi priliko opazovati vzroke teh pojavov. Tudi se ne sramujem priznati, da sem sam zakrivil te nezgode, če že ne neposredno, vendar posredno. Saj nisem nikdar trdil, da bi bil nezmojljiv čebelar. Poročalo se je že, da je bil vzrok griže lanski smrekov med in pa huda in dolga zima.

Pri meni so čebele brale na smreki od 20. maja nepretrgano do 10. junija. Tedaj je nastopilo deževje in konec je bil smrekove bere.

V tem času sem iztočil vse panje trikrat zaporedoma. Točil sem izključno smrekov med.

Pač sem odstranil ta med popolnoma iz medišča, iz plodišča pa le toliko kolikor ni bilo v satovju zalege. Satovje pa, v katerem je bila zalega, je bilo v zgornji polovici napolnjeno s tem medom in ta je čebelam ostal za zimo, ker sem tudi v jeseni takega prevesil v medišča. Med pa, ki so ga po 10. juniju nanesile v medišče, ki torej ne bi bil škodljiv, sem moral iztočiti.

Ko bi bil predjal, ko sem iztočil zadnji smrekov med, matico v medišče, kjer bi si čebele uredile gnezdo in kamor bi bile znosile poznejši med, bi bil po treh tednih, ko bi bila zalega izlezla iz plodišča, lahko potočil ostali smrekov med.

Tudi bi bil lahko v jeseni, ko ni bilo več zalege, izpraznil plodišče, čebelam pa pustil med, ki je bil v medišču in po potrebi dokrmil.

Mislil sem že tedaj na vse to, pa vedel sem, da se med iz plodišča ne bi bil dal več točiti in bi bil moral satove zmekati. Ko bi bil le naredil tako, rešil bi bil s tem čebele! To je bila moja prva napaka.

Že pred približno dvanajstimi leti sem pisal v mesečnem navodilu »Sl. Čebelarja«, da naj se panji zadaj zapažijo še le, ko nastopi stalna zima, to je navadno koncem decembra.

Tega načela, ki je nedvomno jako dobro, se lansko leto nisem držal, ampak sem zapažil panje že v začetku novembra, ko je padel prvi sneg. Mislil sem, da bo zima držala in bodo imele torej čebele in jaz mir. Druga polovica novembra pa je bila izredno topla in je to vreme trajalo okolu štirinajst dni. Čebele, ki so se bile že skrčile v medišče, so se zaradi toplote zopet razširile v plodišče. Najmočnejši panji v čebelnjaku pa, ki stoje ob zidu obrnjeni proti jugovzhodu, so začeli leteti kakor prej po leti. Nosile sicer niso več nektarja, pač pa vodo, ker so matice zopet začele zalegati. V čebelnja-

kih, ki stoje na planem, so bile mirneje. Čebele so torej morale zopet krmiti zalogo in pri tem več zavživati. Nato je pa nastopila koncem novembra nanaglo ma zima in se niso mogle več izleteti. In ti panji so bili okolu desetega januarja, torej komaj pet tednov po zadnjem izletu že grižavi. V najhujši zimi je čebela za čebelo prilezla napeta iz panja ter padla v sneg.

Moja druga napaka je bila rano zapažanje panjev. Ker so imele čebele sam smrekov med, so v sredi zime začele trpeti žejo. Vznemirjale so se bolj in bolj in šumenje je bilo vedno močnejše, zaradi tega pa tudi vročina v panjih in mokrota. Jako močna družina v čebelnjaku se je tako vznemirjala, da je zasedla zopet plodišče do dna panja in čebele so silile skozi žrelo in se zbirale nad njim, dasi je bila samo 1 stopinja nad ničlo. Potisnil sem jim od spodaj najprej mlačne vode, pozneje pa še razredčen med. Izpraznilo so oboje v kratkem času, se zopet skrčile v medišče in mirovale do izleta. Edino te niso imele griže.

Pri drugih se mi tako napajanje ni posrečilo, ker niso segale do dna in torej niso sprejele vode. Ko bi bil nalil v sato ve močno razredčenega medu, na lahno odprl medišče ter v gnezdo vsakega panja potisnil po en sat, bi jih bil rešil.

Pa držal sem se prekrčevito načela, da naj se pozimi čebele puste popolnoma v miru. To je bila moja tretja napaka. Pričakoval sem dan za dnevom južnega vremena, da se čebele izletijo, a ga nisem pričakal.

V čebelnjakih, kjer so bile čebele bolj na hladnem in je zima od vseh strani enakomerno pritiskala, so bile izpočetka mirne in panji suhi. Vendar so naposled tudi te dobile grižo, ker le predolgo ni bilo izleta. Tedaj pa so bili tudi ti panji mokri. Mokroto panjev je povzročila torej po mojem prepričanju v prvi vrsti okolnost, da so bile čebele vsled žeje zelo nemirne, v drugi vrsti pa to, ker je pri

meni svet zelo nizek, kjer je bil zrak od vednih padavin in megle naravnost nasičen z vlago. Pritoževali so se tudi taki čez močno vlago v panjih, ki niso prezimovali v mediščih in ki niso imeli griže, pa tudi taki, ki ne čebelarijo v A.-Ž. panjih. Brez dvoma upliva tudi tvarina s katero smo zapažili panje zadaj za okenici. Ko bi bil jaz zapažil s papirjem starega časopisja ali s slamnicami namesto z blazinicami iz blaga starih oblek, bi bilo gotovo bolje. Če pa ima kdo pri tako dolgi in vlažni zimi plodišča hermetično zadelana z ruboroidom, potem pa se naj skesano potrkva na prsi in reče »mea culpa, mea maxima culpa«, ker zakrivil je vlago sam.

Tovariši čebelarji, ki čebelarijo v ugodnih legah in pridelajo vsako leto lepe množine medu, čebele pa jim pri tem ostanejo zdrave, ne poznajo težkoč, s katerimi se morajo boriti njih tovariši, ki niso v tako srečnem položaju.

Na hribu ne daleč od mene ima neki prijatelj pri vinogradu majhno čebelarstvo. Za zimo mu vrejam čebele sam, sedaj skozi tri leta že v medišču, a pomlad niti ni treba snažiti dna panja.

Tistih par mrličev vržejo čebele same iz panjev, ki ostanejo popolnoma suhi, čebele pa zdrave in močne. In kako jih zapažim? Nekaj starega papirja denem med okenca in vrata, to je vse. Niti rešetk ne odmaknem od sprednje stene panja. Na hribu je zrak suh, brez vlažne megle, lega pa južna in solčna, od severa pa zavarovana s hribom.

V spisu sem naštel napake, ki mi gotovo ne bodo v slavo, pač pa morebiti saj v svarilo mojim tovarišem. Blagor tistim srečnim, ki čebelarijo brez napak!

Pripis uredništva. Opozarjam vse čebelarje, da prav vestno preberejo in temeljito prevdarijo tele zadnje tri članke in upoštevajo nasvete glede prezimovanja. Kdor bo izrabil vse te izkušnje, se ne bo pritoževal, da so mu čebele slabo prezimile.

Rab v oktobru.

Peter Zahija. — Rab.

Moje čebelarjenje v drugi polovici leta 1924.

Dne 27. junija sem točil spomladanski med. Čebele so v juliju za svojo potrebo donašale medu, a nekaj so tudi odlagale v medišče. Ker sem moral biti ves avgust daleč od doma, sem okrog 20. julija zopet prevesil, zamenjal sem namreč satje plodišča in medišča. Dežja je bilo v avgustu dosti, še preveč, pa sem imel najboljše nade na dober jesenski donos. Ko sem se povrnil prve dni septembra in videl kako čebele veselo delajo, mislil sem, da me upanje ne bo goljufalo. Dne 6. septembra sem šel pregledat panje, toda kakšno razočaranje! Ker sem bil za jesensko pašo prerano prevesil, so se izglele mlade čebele še pred glavno pašo in zasedle plodišče. Namesto da bi bile čebele v dobi glavne paše, ki se je začela v sredi avgusta, nosile med v medišče, so delale prav narobe. Nosile so nektar in obnožino v plodišče in matica je legla ne samo čebelna jajca, nego tudi trotovska, a več trotov se je že oblastno izprehajalo med čebelami in v enem panju sem našel napol zgrajene matičnike. Preostajalo mi ni drugega, nego da sem uničil matičnike in izrezal trotovinu, kolikor se je dalo, in zopet prevesil. Kar bo, pa bo, sem si mislil saj si drugače nisem mogel pomagati. Opazil sem že drugič, da pri nas, če v pravem času ne prevesimo, nimamo kaj točiti. Ne bom trdil, da se mora povsod prevešati, ali pri nas se absolutno mora, ne samo za spomladansko pašo, nego tudi za jesensko, ker drugače je vse narobe.

Po prevešanju so nastala krasna vremena in čebele so delale, da jih je bilo milota gledati. Na dan 3. oktobra sem začel s točenjem. V medišču je bilo nekaj medu, ali glavna zaloga je bila v plodišču. Vzel sem vsakemu po dva sata s plodišča, a drugo sem moral pustiti, čeprav so bili sati tako rekoč popolnoma pokri-

ti, ker se je v sredini vsakega sata nahajala zalega, počemši od jajčec, katera so bila še tisti dan zaležena, pa do pokrite zalege. Povprečno je dal vsak panj 10 kg medu. Imam tudi 4 kranjiče in en domači panj, katere bi bilo treba točiti, ali ker so še polni zalege, moram odložiti točenje za kasneje. Odločil sem točiti kranjiče, domači panj in vsakemu A.-Ž. panju vzeti še nekaj medu v januarju. Nikar se temu ne čudite! Danes je 15. oktober, a čebele izletavajo in nosijo obnožino, kakor da je spomlad. Maticice še vedno ležejo jajca. Vzrok je, ker je oktober prekrasen, pa se divji majoran še vedno obnavlja, a tudi drugih cvetic je še dovolj po polju. Res je sicer, da bo enkrat nenadoma pritisnila zima, ali če ne bo prehuda, bodo čebele že v drugi polovici januarja zopet oživele, a tedaj bom prisiljen odvzeti med, kolikor sem jim ga moral preveč pustiti, da bo imela matica prostor za zaleganje. Reklo bi se, da je to narobe svet. Ali tudi pri nas ni vsako leto enako, pa se mora človek ravnati po vremenu. Kakor se vidi, je teorija čebelarstva povsod enaka, dočim treba prakso vravnati po krajevnih razmerah.

Koščki iz predala.

M. B. Miklavčič. — Janesville.

Novo avtomatično Marklovo točilo, ki ga je izdelala tvrdka G. B. Lewis Co., Watertown, Wisconsin, U. S. A. je pomemben dodatek k čebelarški kulturi. To točilo v več ozirih nadkriljuje vsa druga točila, kar jih je do danes v rabi. Najvažnejše pri njem je to, da se predali za satje obračajo, ko je točilo v polnem teku. Rootovo točilo, ki je bilo splošno znano kot najboljše, je bilo treba vstaviti, kadar smo hoteli obrniti predala s sati — pri novem točilu pa pritiskem na majhen mehanizem in predali se obrnejo. Zanimiv del te neprecenljive iznajdbe je pa tudi to, da je cel mehanizem pod točilom, tako da delavcu ni nikjer nobena stvar v napotje.

Drugi izum, ki je za čebelarje velikanske vrednosti so satnice z grebenastimi žicami v sredini. Tvrška Dadant in Sinovi je delala več let poizkušnje na satnicah in končno je dosegla uspeh. Prejšnje satnice, dasi so bile fine in močne, niso vzdržale v velikih okvirih, če tudi so bile pritrjene na štiri žice. Sleherno leto se nam je na stotine satov, ako so bili polni medu, nekoliko sesedlo, tako da so bile celice pod zgornjo deščico prevelike za čebelno zalego. Sat Dadantovega, kakor tudi Jombovega panja, ako je poln, tehta po deset funtov medu in če je bilo toplo vreme, se je začelo sesedati. Nove satnice imajo po sedem grebenastih jeklenih žic počez v satju in ker denemo po štiri žice po dolgem tudi v okvir, je sesedanje popolnoma izključeno. Če se pomisli, da smo sleherno leto izrezali na stotine satov samo zato, ker so se sesedli, je nova iznajdba v ekonomskem oziru velikanskega pomena.

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič. — Ljubljana.

September 1924. V prvi tretjini meseca je z ajdo prenehal zadnji vir paše. Le iz Tacna poročajo, da so v okolici čebele še na koncu meseca zelo obletavale ivo ter nabirale na njenem listju in na pod njo rastoči travi sladke kapljice, ki so najbrže izvirale od listnih uši. Če bo donos znaten, morajo lastniki teh čebel pač paziti, kako bodo vzimili, da se ne bo ponovila taka katastrofa, kakor se je lansko leto v savski dolini okoli Litije.

Poročila o končnem uspehu ajde so različna. Iz vseh se spozna, da v krajih, kjer ni bilo napeljanih preveč čebel in kjer so imeli močne panje, so čebele kljub neugodnemu vremenu vsaj toliko nabrале, da se bodo same prehranile čez zimo.

V tem oziru piše postaja Novo mesto: »Čebele imajo zagotovljeno zimsko prehrano in ostalo bo še nekaj čebelarju

za potice. Letošnja ajdova paša je jasno pokazala, kaj so močni panji. Medtem ko imajo čebelarji s kranjiči skoraj prazne škatlje, smo mi z A.-Ž. panji nekoliko točili.«

Slično poroča Rožni dol: »Navzlic deževnemu vremenu je ajda še zadosti dobro medila. Povprečni donos od panja je bil 12,5 kg.«

Naš novi poročevalec iz Cezanjevcev pri Ljutomeru pa javlja: »Kjer ni bilo toče, se čebelarji še precej hvalijo, češ da imajo kljub slabemu vremenu vendar nekaj pridelka.«

Slabe so vesti s Krtine, V okolici ondotnega vestnega našega gosp. poročevalca, ki je edini odgovoril na vprašanja, ki so bila v zadnji številki »Slov. Čebelarja« usmerjena na vse opazovalce, je pokrivalo zemljo v razdalji 2 km le 15 ha ajde. Sam je imel 64 panjev in v razdalji 2 km od njegovega stojišča je bilo še 122 panjev. Če vzamemo, da je le ena četrtnina zadnjih panjev izkoriščala tudi njegov okoliš, vidimo, da je prišlo na 15 ha ajde nad 100 čebelnih družin. Razumljivo je, če piše, da čebele niso dovolj nabrале za zimo in da jim je bilo treba dodati.

Najslabše je poročilo iz Zg. Tuhinja, ki se glasi: »Ulnjaki so do polovice prazni. Družine imajo zaloge komaj do Božiča. Malo jih je s srednjo zalogo. Kljub združevanju so družine zelo oslabele — maloštevilne. Zima bo grozno gospodarila.

Kaj je vzrok temu žalostnemu stanju? Gosp. poročevalec trdi, da je ajda popolnoma odrekla. So pa gotovo še drugi vzroki. On nam ne pove, kakšne čebele so imeli pred pašo, koliko je bilo ajde in koliko čebel je izkoriščalo njihovo pasišče, za kar sem v zadnji številki »Slov. Čebelarja« prosil, da naj se poroča. Iz njegovih prejšnjih podatkov pa vemo, da so imeli še vso pomlad slabo, oziroma nikakršne paše. Postavili so brez dvoma slabe čebele v ajdo. Poleg tega v njihovi okolici dozdevno ne sejejo

Mesečni pregled za september 1924.

K r a j (z morsko višino)	Označba opazo- vanega panja	P a n j e n a t e ž i						Toplina zraka				Dni je bilo									
		pridobil v			zgubil v			v mesecu čistih dkg	največ pridobil	naj- višja	naj- nižja	srednja me- sečna	izletnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih			
		mesečni tretjini dkg			pri- dobil	po- rabil	dne												C°		
		1.	2.	3.																	
		1.			2.	3.	1.	2.	3.												
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	—	—	—	160	60	40	—	260	—	—	+ 31	+ 6	+ 17.4	30	9	—	6	7	17	10
Vič pri Ljubljani (298 m) . .	A.-Ž.	30	—	—	140	210	120	—	440	20	3	+ 28	+ 7	+ 17.3	26	7	—	4	1	25	11
Moste pri Ljubljani (298 m) .	A.-Ž.	25	—	20	175	145	40	—	315	25	1	+ 27	+ 7	+ 17.9	28	9	—	2	17	11	17
Tacen pod Šmarn. goro (314 m)	A.-Ž.	275	—	—	150	315	100	—	290	100	1	+ 29	+ 4	+ 17.7	26	3	—	6	4	17	5
Krtina pri Dobu (305 m) . .	A.-Ž.	260	—	—	50	195	135	—	120	75	5	+ 25	+ 3	+ 19.6	27	11	—	4	15	11	11
Zg. Tuhinj (568 m)	A.-Ž.	310	—	—	40	240	90	—	60	90	8	+ 23	+ 4	+ 14.2	26	6	—	9	4	11	8
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	140	—	—	125	115	90	—	190	60	3	+ 24	+ 7	+ 16.8	25	6	—	7	13	10	18
Javorje (700 m)		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vrhnika (293 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+ 24	+ 10	—	30	4	—	6	6	18	14
Gor. Logatec (486 m)	Amerikane	—	—	—	60	70	60	—	190	—	—	+ 23	+ 8	+ 15.7	27	7	—	6	9	15	17
Cerknica (460 m)	A.-Ž.	—	10	—	40	40	80	—	150	—	13	+ 23	+ 6	+ 16	28	7	—	5	16	11	12
Sv. Gregor p. Ortneku (736 m)	A.-Ž.	—	—	—	88	60	54	—	202	—	—	+ 24	+ 6	+ 16.3	24	10	—	6	10	14	16
Struge p. Dobropoljah (416 m)	A.-Ž.	—	—	—	160	85	45	—	290	—	—	+ 28	+ 6	+ 15.6	24	10	—	9	6	15	14
Žuženberk	A.-Ž.	45	—	40	115	130	45	—	205	30	1	+ 25	+ 9	+ 16	24	12	—	6	17	7	14
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	115	—	—	185	185	50	—	305	60	3	+ 31	+ 9	+ 16.7	25	10	—	7	3	20	4
Rožni dol p. Semiču (376 m)	A.-Ž.	80	—	—	45	50	—	—	15	30	1	+ 31	+ 7	+ 19.3	27	4	—	3	13	14	10
Sv. Peter p. Mariboru (210 m)		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Orehova vas p. Mariboru . .	Gerstung	—	—	—	180	20	25	—	225	—	—	+ 26	+ 9	+ 18.6	28	9	—	7	16	7	21
Sp. Ložnica p. Žalcu (252 m)	A.-Ž.	60	5	—	175	115	45	—	270	25	2	+ 21	+ 8	+ 14.2	26	11	—	4	18	8	22
Sv. Lovrenc na Poh. (442 m)		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	dunajski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+ 26	+ 6	+ 15.9	28	11	—	7	20	4	18
Vrže pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	45	20	—	175	160	155	—	425	35	4	+ 26	+ 8	+ 16.7	29	12	—	9	4	12	25
Cezanjovci (182 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+ 30	+ 6	+ 18	23	12	—	4	18	8	23
Hrastnik (250 m)	Gerstung	226	—	—	—	164	54	8	—	44	4	+ 31	+ 13	—	26	9	—	5	17	8	27

zadosti ajde. Če ti vzroki drže, morajo čebelarji velik del krivde slabega uspeha prevzeti na svoje rame.

Isto velja za Vrhniko, ki piše: »Na ajdovi paši ni bilo ne cvetnega prahu ne medu. Panji so prišli z ajde lažji za 1-60 kg. Žival se je poizgubila.«

Malo številna so poročila o ropanju. To neprijetno svojstvo čebel se letos ni pojavilo v taki meri kakor druga leta. Poseben slučaj se je pripetil v ljubljanski okolici. Nek ljubljanski čebelar je naselil svoje čebele v bližini dveh čebelarjev-kranjičarjev, ki sta kakor njihovi očetje in dedje dosedaj tamkaj preprosto a v miru in zadovoljstvu čebelarila. Njegove čebele so kranjiče tako pošteno

»zdelale«, da sta oškodovanca po odvetniku zahtevala povrnitev škode. Po mojem mnenju ne bosta ničesar dosegla, ker ropanje se da preprečiti. A slabe posledice je imel in jih more pričakovati tudi ljubljanski čebelar. Razburjenje in nevolja proti njemu je prešla tudi na druge vaščane. Nekaj tednov po paši so mu neznanci odnesli in razbili eden panj. Tako daleč ne bi smelo priti. Najboljše bi bilo, da bi priseljenec še pred koncem paše obiskal sosednje čebelarje, jih opozoril na pretečo nevarnost ter jim dal vsa navodila, kako naj se varujejo škode. Le na ta način bi se dalo v tujem kraju brez gotovih skrbi čebelariti.

LISTEK

čebelarsko pismo.

Cenjeni gospod urednik!

Vi se čudite, da Vam že zopet pišem? Dolg čas, gospod urednik, zelo dolg čas mi je. S čebelami nisem imel od spomladi skoraj nobenega opravka več. Točilo je počivalo na podstrešju in ni prišlo letos sploh do dela. Čebele so se mi pa letos vendarle popolnoma razvile in se prav okrepile. Tudi imam za tri panje naraščaja, tako da imam sedaj skupaj dvanajest panjev. To je sicer malo, vendar upam, da bo to malo dobra podlaga za obnovo mojega čebelarstva. Toda pašo smo imeli slabo. To nesrečno vreme! Morali smo dokrmiti.

Gospod urednik, prav resno se bojim, da bo letošnjemu spomladnemu polomu sledil drugi, ki se bo pojavil prihodnjo pomlad. Prej griža, sedaj pa glad.

V začetku avgusta sem gnezda prevsil v medišča, kjer jih bom zopet prezimil. Preložil sem jih zaradi tega tako zgodaj, da so si prenesle vso zalogo medu navzgor in si uredile gnezdo za zimo po svoje. Saj veste, da je med ob tako

slabih letinah v jeseni raztresen v majhnih množinah po vsem panju.

Kakor vidite, bom prezimoval čebele zopet v medišču, kljub svarilnim glasovom g. Lunačka in Vadnala. Dozdeva se mi, da ta svarila niso dobro opravičena, kajti stari, izkušeni čebelarji prezimujejo na ta način že več let z dobrim uspehom.

Kakor vidite »Čebelarja« še torej vedno vestno berem, dasi ne dopisujem več in mi sedaj celo nekam bolj ugaja. Samo tu pa tam se spodtaknem ob kaki stvari. Ne ugaja mi n. pr., če kdo piše o čem »najboljšem«, bodi si da je to najboljši narejeni roj, ali kaj drugega. »Najboljše« stvari imajo samo trgovci in verižniki, od katerih pa verižniki izumirajo kakor indijanci. Ti imajo same »najboljše« stvari po »najnižji« ceni, kar konsumenti itako sami najbolj čutimo. Vse drugo pa ni najboljše, ker še vedno lahko pride kaj boljšega, pač pa je lahko dobro.

Sedaj pa se Vam naj še potožim, kako so me letos čebele nesmrtno blamirale. Stvar se je zgodila takole: Neka osi-

rotela gospodična je podedovala med drugim tudi panj s čebelami. Zaradi izvrstne lege čebelnjaka, so te čebele kljub vsestranski polomiji dobro prebile zimo ter se spomladi tudi lepo razvijale, ker so imele povrh še potrebno zalogo medu.

Gospodična je imela veliko veselje z njimi, pa tudi mnogo skrbi, kaj bo, kadar bodo rojile. Čutil sem neko dolžnost, da ji priskočim na pomoč in sicer iz dveh razlogov: Prvič smatram to za čebelar-sko dolžnost, drugič pa kot dolžnost možkega do ženske, to je pa tako imenovana kavalirska dolžnost. Drugih razlogov prav res ni bilo, kar posebej poudarjam, da ne bo morebiti kakega nesporazumljenja.

Rekel sem ji torej, da ji bom roj naredil, ob enem pa, da bo s tem rojenje preprečeno. Dopovedal sem ji, da bo imela potem dva panja čebel, z roji pa nobenih sitnosti. Pridobil sem pri gospodični s to izjavo na ugledu naravnost čudovito in veljal sem pri njej skoraj za neko višje bitje, ki si upa narediti s čebel roj, rojenje pa zabraniti, o čemer se ji še menda prej nikdar sanjalo ni. Nestrpno je torej pričakovala trenutka, ko se bo izvršil ta »čudež«. In res. »Čudež« se je godil nekega za me usodepolnega dne proti koncu maja meseca. Čebele so bile že lepo razvite in so zasedale ves panj.

Ker je panj ležeč z majhnimi satniki, pristopen od zgoraj in od zadaj, je bilo delo zelo lahko. Pridejal sem zraven plemenjaka pripravljen prazen panj, oba od zgoraj odprl ter začel sestavljati roj. Najprej spredaj prazen sat, na to primerno število satov z zaprto zalego in čebelami brez matice, med te sat, iz katerega je zalega že deloma izlezla in je v tako izpraznjene celice matica zopet zaleгла jajčeca, torej kakor nalašč za ta posel. Nazadnje pa še dva sata z medom in čebelami in roj je bil gotov. Na to sem še obema panjema pridejal nekaj izdelava-

nih satov, oba zaprl ter prestavil tako, da je narejeni roj prišel na mesto starca in sicer zato, da je dobil tudi stare čebele in torej imel vse pogoje, da si zanesljivo vzgoji matico. Vse je šlo kakor namazano, mirno, brez pikov. Zaradi tega je moj ugled še bolj porastel.

Osem dni potem pregledam narejeni roj, da mu ob enem porežem matičnike, ki bi bili odveč, in rojenje preprečim. A kako se začudim, ko ne najdem niti enega, zalega je bila pa tudi že vsa pokrita. Zazeblo me je po vsem životu, moj ugled pa je začel padati. Rekel sem gospodični, da bo že še, da pa moram pridejati še en sat z mlado zalego, kar sem tudi takoj storil. Ko čez šest dni panj pregledam, ne najdem sploh nobene zalege več v pridejanem satu. Stvar mi je začela iti v živo. Poiščem še en sat z mlado zalego pridenem in si ga ob enem natanko zaznamujem s svinčnikom.

Pa tudi iz tega je izginila zalega kakor kafa, kar sem dognal čez nekaj dni. Zakaj neki? Čebele so jo menda izmetale, ker je v času, ko bi bila morala biti najboljša bera, paša popolnoma ponehala. Ker ni bilo dobiti nobenega matičnika zarada pomanjkanja rojev, sem narejeni roj vrnil zopet starcu, gospodični pa izjavil, da ji sicer misem ničesar naredil pa tudi nič pokvaril. Zadevo pa sem ji pojasnil, kolikor se pač da pojasniti človeku, ki ni čebelar. Plemenjak, ki je bil sedaj zopet nabito poln, je kake tri tedne pozneje rojil, a čebele so panj, v katerega smo jih vsadili, prihodnje dni zopet polagoma zapustile in se vrnile k izro-jencu.

Tak je bil torej žalostni konec mojega slavnega začetka. Kaj takega pa še nisem doživel v svojem čebelar-skem življenju, dasi sem naredil že marsikak roj — tudi letos še štiri druge, od katerih so trije na prvi mah uspeli, četrtemu se je sicer matica izgubila, a si je iz pridejane zalege vzgojil drugo, ki je potem prav pridno zalegala.

Da je moj čebelarški ugled zaradi opisane smole padel pod ničlo, Vam menda ni treba posebej povdarjati.

Prašam pa Vas sedaj, gospod urednik, kje ostane čebelarjeva avtoriteta, če bodo čeblice začele postopati tako svoje glavno!

V nadi, da boste imeli z menoj primerno sočutje, o moji blamaži pa molčali — ostanem s čebelarškim pozdravom udani Vam

Kosi.

DRUŠTVENE VESTI

Kraljeva zahvala.

Ob priliki otvoritve III. kongresa jugoslovanskih čebelarjev v Beogradu, je poslalo predsedstvo Saveza Njegovega Veličanstvu kralju Aleksandru udanostno izjavo. Na to izjavo je prejel predsednik Saveza sledeče pismo:

»Gospod!

Prijetno iznenaden z izjavami udanosti predloženimi v imenu Udruženja čebelarjev ob priliki kongresa čebelarjev naše kraljevine je Njegovo Veličanstvo kralj blagovolil odrediti, da se udeležnikom tega kongresa izrazi Njegova topla zahvala.

Po pooblastilu šefa kabineta
polномоћnega ministra
sekretar:

K. Krstić, s. r.»

III. kongres jugoslovanskih čebelarjev v Beogradu.

Kakor smo poročali v zadnji številki, je bila dne 23. avgusta glavna letna skupščina delegatov posameznih čebelarških društev. Dne 24. se je vršil pa kongres, ki se ga je udeležilo blizu 200 čebelarjev iz vseh pokrajin Jugoslavije. Največ je bilo srbskih in slavonskih čebelarjev.

V veliki dvorani držav. gimnazije na Vračaru je otvoril kongres predsednik Saveza g. Svetozar K. Djordjević s pozdravi na prisotne čebelarje in razne zastopnike ministrstev in tuje odposlanke. Brzobjavno so zborovalci na kongresu

pozdravili Nj. Vel. kralja, ki se je takrat nahajal na slavnostih v Surdulici. Po običajnem nagovoru so pričela predavanja po določenem sporedu.

1. G. Ivo Antonioli iz Dubrovnika je obravnaval predmet o **prikladnem panju** in načinu kako se v njem z najboljšim uspehom čebelari. Njegova izvajanja so izzvala obširno debato, ki so se je udeležili razni praktični čebelarji. Dognalo se je, da je najprikladnejši **širokonizki panj**, ne da bi se bila določila njegova zunanja oblika.

2. G. A. Žnideršič iz Ilirske Bistrice prečita svoj temeljito izdelan referat o **skupni jugoslovanski meri**. Predavanje je vzbudilo splošno zanimanje. Posebni odbor je iz obeh predavanj sestavil resolucijo, ki se glasi: **Kongres jugoslovanskih čebelarjev v Beogradu zaključuje, da je širokonizki satnik najprikladnejši za racijonelno čebelarjenje**. Kongres je prepričan, da se racijonelno delo pri čebelarjenju najuspešneje vrši, ako so satniki v plodišču in medišču enaki. Skupna mera satnika se za sedaj še ne more določiti, usvojila pa se bo na enem prihodnjih kongresov, potem ko se bo to vprašanje vsestransko proučilo. Po daljši zelo zanimivi debati je bila resolucija soglasno sprejeta.

3. G. J. M. Ljubić iz Osjeka predava o **osnutku čebelarške šole**. Premišljeno sestavljeno, krasno predavanje se je vzelo z velikim odobravanjem na znanje. Kongres je soglasno sprejel sledečo resolucijo: **Ministrstvo za kmetijstvo in vode se naproša, da naj v bodočem letu**

1925. osnuje v enem naših mest, kjer je vseučilišče: Beogradu, Zagrebu ali Ljubljani državno čebelarstvo šolo, da bi tudi pri nas, kakor po vseh drugih državah celega sveta, racijonelno čebelarstvo čimbolje napredovalo v korist narodu in državi.

4. G. Jov. P. Jovanović iz Beograda je razpravljal v svojem obširno in temeljito sestavljenem referatu delovanje Saveza v bodočnosti. Pred vsem treba sistematičnega dela v poedinem društvu in skupni organizaciji, kakor zahteva važnost te kmetijske panoge.

Savez sprejme soglasno sledečo resolucijo: **Upravi Saveza se naroča, naj začne delovati na to, da se čimprej oživo-tvori vse, kar je navedeno v referatu g. J. Jovanovića. (»Delovanje Saveza v bodočnosti«.)**

Konečno je prebral ruski begunec in odlični čebelar g. **dr. Jean Sabo** velezanimiv referat o reformaciji čebelarstva posnet po najnovejši francoski publikaciji: »Ecole moderne d' Apiculture Intensive.«

Le žal, da zaradi pomanjkanja časa ni bilo mogoče razgovarjati se o referatu.

K sklepu se je g. predsednik zahvalil na izrednem zanimanju in trudu ter želel, da nam bližnja bodočnost prinese prvi uspeh saveznega delovanja — **čebelarški zakon**. Kongres je bil nato z živoklici na predsednika zaključen.

Drugi dan je bil skupni izlet k društvenim čebelnjakom na Topčideru, kjer so si mnogobrojni udeleženci ogledali ondotno čebelarstvo in se na lastne oči prepričali o letošnji izredno dobri čebelarški letini. K sklepu je srpsko čebelarstvo pogostilo udeležence z okusnim mrzlim prigrizkom in pivom.

Isti dan popoldne so udeleženci iz Slovenije (sedem) poleteli v Šumadijo v 50 km oddaljeni Mladenovac, kjer so si ogledali velezanimivo čebelarstvo na gostoljubnem domu ondotnega župnika vlč. g. Arsića. Kdor hoče vedeti, kaj so tam videli, naj vzame v roke »Sl. Čeb.« iz leta 1920. Kar najde v tem letniku na strani 156., do pičice isto velja tudi za ravno kar minulo čebelarstvo leto. **M. H.**

VESTI IZ PODRUŽNIC

Čebelarica podružnica za rogaško okoličje se je zopet poživila. 18. majnika je bil v Rogatcu izredni občni zbor in se je konstituiral novi odbor. Plačali so članarino za l. 1924 stari člani in pristopilo je par novih, da šteje podružnica 13 članov. Bili so vsi navzoči ene misli, da naj ostanemo čebelarji rogaške okolice skupaj, da poživimo naše delo in sestanke.

Prvi tak sestanek je bil 13. julija pri Sv. Florjanu. Udeležili so se ga večinoma vsi podružnični člani in več kmetov, ki še niso včlanjeni. Povabljen je bil vrli čebelarški mojster nadučitelj g. Tomo Kurbus, ki je radevolje prihitel od daljne Slivnice pri Celju. Predaval je prav poljudno in vsem začetnikom razumljivo o vrednosti univerzalnega zdravila — strdi — in o čebeloreji sploh. Omenil je kmetovalcem tudi, kake važnosti je čebelica pri oplojevanju cvetja. — Po geslu iz prakse — za prakso je jemal iz enega dunajčana med, pojasnjeval in odgovarjal na razna vprašanja. Posebno je bilo všeč kmetom-začet-

nikom, s kako lahkoto se jemlje med —, ne da bi morili pridne delake. Drugi čebelarji smo pa pridobili marsikak »miglejš«. Zanimanje je bilo prav živo. Nato smo si ogledali čebele g. nadučit. Wretzla in čebelnjak g. Fišerja, da se je pri tem pokazala razlika med kranjiči, dunajskimi in A.-Ž. panji. G. predavatelju Kurbusu najlepša zahvala in se še priporočamo za prihodnjic!

18. avgusta smo romali k Mariji Trošt in popoldne ob 2. uri smo imeli sestanek pri čebelnjaku g. nadučitelja Sotošeka v Žetalah. Udeležba ni bila tako povoljna. Starosta tukajšnjih čebelarjev g. nadučitelj Sekirnik je poročal o stanju čebel in brezmatičnosti, g. nadučitelj Sotošek pa je prav živo naslikal prednosti in hibe dunajskih in A.-Ž. panjev in omenil, da se v naših krajevnih razmerah skoro bolj obnesejo »Dunajčani« nego pa A.-Ž. in so letošnjo zimo tudi bolj prezimili.

Stefanciosa.

DROBIŽ

Najljubša hrana in najprijetnejše opravilo. Ko se je španski pisatelj Julio Camba vrnil s svojega potovanja po Angleškem, ga je nekdo vprašal, kaj je med Angleži najbolj priljubljena hrana? »Goveja pečenka«, mu je odgovoril pisatelj. In kaj še drugega? »Še več pečenke,« je bil odgovor.

Velikega ameriškega čebelarja Hudecna je nekdo vprašal kaj je po njegovem mnenju najbolj priljubljeno opravilo? »Čebelarstvo,« mu je odgovoril Hudecson. In kaj se najlepše vjema s čebelarstvom? »Več čebel,« je bil kratek odgovor. **M.**

Teorija in praksa. Marsikatera teorija se mi zdi kot pesem z lepim besedilom a s slabo glasbo. Dokler jo čitaš, se ti zdi lepa, ko pa jo čuješ peti, se je kmalo naveličaš. Sama teorija brez praktičnih izkušenj danes ne velja. Ne tisto, kar praviš da znaš, ampak tisto, kar praktično pokažeš, tisto velja. Dosti je čebelarske literature, katere pisatelji nimajo skoro nobene praktične izkušnje — in dosti mladih čebelarjev jim sledi dotle, da so bridko razočarani. Da je izkušnja najboljša učiteljica, se je že marsikdo prepiral, med drugimi tudi gosp. Alojz Alfonsus, prejšnji urednik avstrijskega čebelarskega lista »Bienen Vater«. **M.**

Sortiranje satja. Na mnogih velikih ameriških čebelarstvih, tako tudi pri nas je ob času točenja v navadi razbiranje satja in sicer razločimo:

1. lepo črno satje, (»črno« zovejo Američani tako satje, v katerem je bila zalega. Op. uredn.)

2. lepo belo satje,

3. belo satje s cvetnim prahom in

4. poškodovano satje.

Črno satje zavarujemo proti molju, istotako belo satje s cvetnim prahom, a belo prazno satje pa, ki je varno proti moljem, zavarujemo samo proti prahu in mišim. Poškodovano ali trotovo satje izrežemo in ga nadomestimo s satnicami. Če imamo satje ločeno po tem načinu, nam je na spomlad opravljanje čebele mnogo lažje. Črno satje rabimo za razširjenje plodišča, a belo satje pa za medišča. Belo satje, ako ga rabimo v plodišču, je pogosto vzrok rojenja, ker matica ga zalega samo v sili.

M.

Dobra matica Čebelar naj ima vedno v mislih, da najboljši panjovi, najboljše čebelarsko orodje, najboljša paša in najboljše vzimovanje nima pomena, ako v panju ni dobre, mlade matice.

Za jesensko pitanje čebel pri nas rabimo: en del medu, dva dela sladkorja in dva dela vode. To mešanico pitamo toplo in sicer tako, da dobi vsak panj celo porcijo **na enkrat**. Za pozno jesensko pitanje pa rabimo samo en del vode na en del medu in dva dela sladkorja. Med, ki ga rabimo pri pitanju je treba dobro segreti, ker sicer se slabo zmeša z vodo in sladkorjem.

Za pomladansko pitanje je dobro, če shranimo dovolj satov napolnjenih z medom in obnožino. Satje naj bi bilo črno, ker ga moramo dati v plodišče. Belemu satju se matica jako rada izogiba in je vedno bolje, da ga ni v plodišču. **M.**

Ogrebanje rojev je mnogokrat precej težavno opravilo, zlasti ako je roj na visokem drevesu. Nekateri čebelarji se v to svrhu poslužujejo dolgega droga, na katerega navežejo originalni kranjski panj ali pa prav zato prirejen zaboj. S tem drogom zadenejo v vejo in otresejo roj v panj ali zaboj. Pri tem opravi se pogostokrat poškoduje in celo pomori mnogo čebel, včasih tudi matica. Ta način ogrebanja po mojem mnenju ni dober. Ako je roj na veji, ki bi se dala brez škode odžagati, je najbolje, ako jo lepo odžagamo in po vrvi spustimo na tla. Če pa jo lahko dosežemo, z lestvo, pa je opravilo toliko lažje, ker v tem slučaju odrezano vejo z čebelnim grozdom lepo prinesemo z drevesa in položimo na tla pred odprt panj, v katerega čebele zlezejo v nekaj minutah. Pri tem čebele prav nič ne trpe, kar je velike važnosti. Pri žaganju veje pa moramo biti previdni, da drevesa ne poškodujemo na zdravju in lepoti. Nobena stvar me tako ne bode v oči, kot lepo, zdravo drevo, prav mesarsko okleščeno. Drevo ima življenje kot druge žive stvari, zato naj ga ohranimo zdravega in lepega.

M.

Moj panj št. 4. Ta panj ima celo zgodovino, ki jo hočem popisati našim čebelarjem. Od maja do konca julija me ni bilo doma. Ta čas, ki je za čebelarja najvažnejši in najbolj zanimiv, sem hodil in se

vozil po prostrani Poljski po dolgem in širokem skoraj od Gdanskega do Zbaraža. Ker Poljska nima vina, voda pa v mnogih krajih ni užitna, ako se ne prekuha, sem moral piti vino iz raznih sadežev kakor iz malin, ribeza, borovnic, zlasti pa medico. Ta pijača — Poljaki ji pravijo »mjud«, je zelo cenjena in ni napačna. Kdor je bral Sienkiewiča ta ve, koliko jo je cenil stari Zagloba.

Meseca junija sem dobil poročilo, da mi je naš stari oče Pavlin podaril en roj in ta roj je bil spravljen v panj št. 4. Lepo se je razvijal in bil ob času ko je pričela mediti jelka, prepeljan pod Krim v viški družbeni čebelnjak. Ko je jelka prenehala mediti, je bil prepeljan na Vič in iztočili so iz njega kakih 7 kg. To seveda ni nič nenavadnega. Zdaj pa so se pričele goditi s panjem prav čudne reči. Izgubil je matico — sam Bog ve na kak način — in je opešal. Ko sem okrog srede avgusta to opazil, sem seveda zanj iskal druge matice. G. B. je bil tako dober in mi je dal eno matico s pristriženimi krili. Čebele so jo rade sprejele in pričela je prav pridno zalegati. Pa menda bo le prav, kar sem v »Slov. Čeb.« pisal o striženju matičnih kril in navedel besede dr. Millerja v »Gleannings« ki pravi: »Mnogi čebelarji se nočejo sprijazniti s striženjem matičnih kril, ker so baje opazili, da čebele tako matico kmalu umore in si vzgoje drugo.« Ko sem v septembru po ajdovi paši pregledal ta panj, sem našel v veliko začudenje nekaj nenavadnega. Na prvi pogled sem mislil da ima grbasto zalego. Ko pa bolj natančno pregledujem, ne najdem matice, pač pa 4 matičnike kakih 6 dni stare. Grbasta pa tudi ni bila zalega, ampak čebele so nategnile delavske celice in vzgojile cel kup trotov. Ko so se izlegli, so bili nekoliko manjši, nego so navadni. Ena prav dolga celica, matični zelo podobna, pa je bila že zaprta. Hotel sem te matičnjake podreti in panj združiti s sosedom, pa premislil sem se in sklenil počakati, da bi videl, kaj bo iz njega. Prav radoveden sem bil, ali se bo v tem poznem času matica oprasila ali ne. Vreme je bilo ugodno, trotov dovolj, okrog poldne veliko vrvenje in izletavanje trotov in čebel. Pazil sem dobro, da bi zagledal matico, ki bo šla na prašenja ali se vrnila v panj. Tega nisem pričakal. 12. oktobra odprem panj in pogledam, kako je. Matičnjaki so

bili lepo prazni, odprti ne pregriznjeni ob strani. Matice so se gotovo izlegle ali v panju ni bilo nobene. Najbrž so se pri izletu izgubile. Le ena prav dolga celica je bila še zaprta in čebelice so jo pokrivalle. Ker ni kazalo več čakati, jo odprem in kaj sem našel v njej? Mrtvega, velikega, dolgega trota.

P. A.

Solnce je prijatelj čebel: Po pravici imenujemo čebele »otroke solnca«. Pri prvem izletu poišče čebela kraj, kamor solnce toplo sije in tamkaj počiva. Otrpnjene čebele postavimo na solnce in kmalu je življenje v njih. V toplih solnčnih žarkih se mladice veselo praše; ob lepih solnčnih dneh dela pridna živalica od zore do mraka. Vendar hočejo čebele stanovati v senci. Zato si poiščejo divje čebele temno duplo pod gosto senco drevesa. Čebelnjak je treba toraj zasenčiti, da ga ne bodo celi dan žgali vroči solnčni žarki. Ako solnce prav žge na streho, brado in žrelo, poide tudi čebelici veselje do dela.

P. A.

Prazen prostor pred čebelnjakom ni le koristen temuč tudi potreben. Ta prostor — par metrov — mora biti raven in ne zaraščen s travo in plevelom. Najprej napravi ta prostor čebelnjak zelo prikupljiv. Mnogo lepše je videti čebelnjak, ki ima spredaj tak prazen prostor, kakor če je okrog in okrog vse zaraščeno. Na tem prostoru se čebelar marsikaj nauči. Tukaj najde lahko mrtvo matico, vidi ako čebele zalego izmetavajo in še marsikaj drugega.

P. A.

Najstarejša zgodovina o čebeli. Neki list poroča: Najstarejša zgodovinska poročila, ki nam pričajo o čebelarstvu, so na sarkofagu egiptovskega kralja Mena, ki je živel približno 3226 let pred Kristusom. Obširnejša poročila daje neki egiptovski relief iz l. 2600 pr. Kr., katerega imajo spravljene v berlinskem muzeju in ki izvira iz templja kralja »Ne-user-re«. Na tem reliefu se vidijo panji ter način pridobivanja medu, ki je zelo sličen postopanju današnjih prebivalcev Nilove doline. Čebelnjak ima cevi podobno obliko, kakor še dandanes, kar nam dokazuje, da na tem reliefu ne gre za pridobivanje divjega medu, temveč da so že v tistem času strokovno gojili čebelarstvo.

P. A.

Mravlje v panju: Da pokončaš te sitne živalce, napravi takole: V majhnem loncu segrej 100 gr smole in 25 gr namiznega olja. Ko se ohladi, prideni 50 gr medu in dobil si klejasto tvarino, katero zlij na krožnik ali trd papir. Ta tvarina je pripravna posebno za to, ker ni strupena. Mravlje jo zelo ljubijo, a poginejo ko jo ližejo. Seveda moraš posodo postaviti na kraj, kjer čebele ne morejo do nje.

P. A.

Čebelo, ki te je pičila, hitro umori s tem, da ji stisneš prsi. Ko bi tako čebelo pustili nazaj v panj, bi ji le podaljšal hudo trpljenje, povzročil bi pa tudi, da bi ta čebela še druge v panju vznemirila in razdražila.

P. A.

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred Škofijo (poleg stolne cerkve).

P r e d m e t	Cena	
	Din	p
A.-Ž. panj na 9 okvirov najnovejšega sestava:		
kompleten z vsemi pritliklinami (s pripravo za prevažanje)	300	—
Isti na 10 okvirjev, najnovejši in najpreciznejši izdelek	325	—
Baloni, za 1 ali 2 litra Din 16— ozir.	24	—
Deska za pritrdjevanje satnic	8	—
Euskol zavitek	7	—
Garnitura za vdélavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	35	—
Kadilnik	—	—
Kapa, čebelarska, za odpirati s tkanino	60	—
s tkanino (navaden)	50	—
Klešče za okvirčke	—	—
Klešče za okvirčke v topli stavbi	42	—
Kolesce za vtiranje žice	28	—
Zaklopna kozica za odlaganje obljudenih satnikov	40	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od 3 do 15 Din	—	—
Ista z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	5	—
Mreža žična za okenca (pocinkana) à m²	60	—
Nastavek s tacio za odkrivanje satja ob točenju medu	120	—
Nož za izpodrezovanje satja	12	—
Nož za odkrivanje satja	15	—
Odvijač za vijake	3	—
Pipe čebelarske	85	—
Pitalnik za A.-Ž. panj Din 10—, iz bele pločevine	18	—
Posode za med, pločevinaste à 4 kg	16	—
Iste za 55 kg	200	—
Iste (leseni sodi) za 50 kg	50	—
Posoda za čiščenje medu z dvojnimi sitom	180	—
Ravnalec (priprava za uravnavanje satnikov v A.-Ž. panju)	8	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z medeno vodo	18	50
Razstojišča pločevinasta mesto kvačic za 9 ali 10 okvirčkov	2	50
Rešetka matična močna (nemškega fabrikata) za m²	200	—
Rešetka matična šibkejša	135	—
Rokavice, čebelarske	100	—
Satnice 39 × 23 cm, pr. kg	76	—
Sipalnik lesen za A.-Ž. panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Sito za čiščenje medu, leseno	20	—
Isto pločevinasto	32	—
Solnčni topilnik	150	—
Spone za rokave I. vrste par	7	—
Iste II. vrste par	6	—
Stiskalnice za umetno satje	900	—
Strgulja za snaženje A.-Ž. panjev	12	—
Šablona jeklena in zabijač (priprava za pritrdjevanje kvačic)	18	—
Ščetica za ometanje čebel	10	—
Silo za vrtnanje luknjic	3	—
Točilo za med, pločevinasto za 3 okvire 27 × 41 cm.	1100	—
Topilnik s svetilko in žličko za lepljenje satnic	58	—
Topilniki za voščine	100	—
Vilice za odkrivanje satja	38	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski enostranski Din 5—	5	—
b) leseni (Trinkov sestav)	2	—
Znaki	5	—
Zica v klobčiču dkg Din 1—	—	—
Kovinska garnitura za A.-Ž. panj:		
a) 6 palic 40 × 8 mm (nepocinkano železo)	9	—
b) 2 nosilca za matično rešetko	5	—
c) 2 tečaja za vratica à Din 3—	6	—
d) 4 tečaji za bradi à Din —75	3	—
e) mreža za okenca po m²	60	—
f) zapahi za okenca p. Strgar à Din 1—	4	—
g) 2 zaporici za zaklopnico à Din —50	1	—
h) kvačice iz železne žice, kilogram	28	—
i) 1 kljukica za vratica, večja	1	—
j) kos matične rešetke 33 × 25	15	—

Gospodarske knjige:

Janša, Nauk o čebelarstvu

Tretja izdaja. Priredil Frančišek Rojina. Z dodatkom Albertijev-Znidaršičev (A.-Ž.) panj. M. Humek. Din 24.—.

Humek, Praktični sadjar

Zbirka najvažnejših sadjarskih nauk, pojasnjena s 24 barvanimi prilogami in 92 slikami v tekstu. Vezana Din 120.—.

Slovenska kuharica

Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Velika izdaja s slikami v besedilu in 33 barvanimi tabelami v naravnih barvah. Sedma izdaja. Vez. Din 220.—.

Sadje v gospodinjstvu.

Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konzerviranju sadja in zelenjadi. Za gospodinje in dekleta priredil M. Humek. Pojasnjeno s 13 barv. prilog. in 42 slik. Din 30.—.

Gospodinjstvo.

Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Priredila S. M. Lidvina Purgaj. S 156 slikami. Zdravstveni del spisal Dr. Fr. Dolšak. Din 40.—.

Nasveti za hišo in dom.

Za vsako gospodarstvo in gospodinjstvo velevažna in koristna knjiga. Priredil I. Majdič. Din 32.—, vezana Din 48.—.

Sadno vino ali sadjevec.

Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovitno pijačo. Z 42 pod. Sestavl M. Humek. D. 20.—.

Breskev in marelica.

Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbuje. Z 22 slikami in 2 barvanimi tabelami. Sestavl M. Humek. Din 12.—.

Naše gobe.

Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob. S 75 barvnimi tabelami. Sestavl Ante Beg. Slike izvršil Dragotin Humek, ravnatelj meščanske šole. Vezana Din 100.—.

Kubična računica

v novi meri s pridejano naštevanko do 100. Pregledna in praktična strokovna knjiga za posestnike in lesne trgovce. Sestavl Janko Dolžan. Vezana Din 30.—.

Računar

v kronski in dinarski veljavi. (Hitri računar.) Vezan Din 30.—.

Zemljepisni atlas

kraljevine S. H. S. Izdalo društvo slovenskih profesorjev. Sedem podrobnih zemljevidov. Izvršil ing. Viktor Novak. Din 48.—.

Slovenci.

Zemljepisni, zgodovinski, politični, kulturni, gospodarski in socialni pregled. Napisal Fran Erjavec. Vezan Din 60.—.

Gospodarska geografija.

(Zgodovinski razvoj trgovine in prometa. Naravni pogoji in človek. Produkcija. Trgovina. Promet in njegova sredstva.) Sestavl dr. Vinko Šarabon. Vezana Din 48.—.

Parni kotel.

Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov itd. Spisal ing. Gvidon Gulič. Din 30.—.

Ojačen beton.

Učna knjiga za stavbne šole in za stavbne obrtnike. I. del. Izračunavanje konstrukcij za visoke stavbe iz ojačenega in neojačenega betona. Spisal ing. Jaroslav Foerster. Din 30.—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.